

Najaarsnota 2017

Inhoudsopgave	bladzijde
---------------	-----------

1 Aanbiedingsbrief.....	3
2 Financiën in één oogopslag	4
2.1 Financieel overzicht	4
3 Bestedingsplan.....	8
4 Programmaverantwoording	13
4.1 Burger en bestuur	13
4.2 Werk en inkomen	14
4.3 Veiligheid	15
4.4 Onderwijs en jeugd.....	15
4.5 Bouwen, wonen en milieu	16
4.6 Openbare ruimte	20
4.7 Vrije tijd.....	22
4.8 Zorg en welzijn	23
4.9 Algemene middelen en bedrijfsvoering.....	24

Geachte dames en heren,

In de najaarsnota leggen wij verantwoording af over het door ons gevoerde dagelijks bestuur van onze gemeente, aan de hand van de begroting 2017. We richten ons daarbij op de periode vanaf de voorjaarsnota 2017.

In de Perspectiefnota 2018 hebben we uitvoeriger beschreven welke koers ons voor ogen staat. Daarover heeft u kort voor de zomervakantie gedebatteerd. Tijdens het politieke debat over de begroting 2018 in november 2017 krijgt dat een vervolg.

De najaarsnota is daarom, zoals gebruikelijk, compact en vooral gericht op cijfers en feiten. Uiteindelijk komt het saldo van de najaarsnota uit op een positief bedrag van € 215.486.

Een belangrijk voordeel ligt in de effecten van de meicirculaire van het Rijk. De nadelen zijn verdeeld over een groot aantal posten. De extra subsidie aan de Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe en de verlaging van de legesinkomsten uit omgevingsvergunningen zijn daarvan de grootste.

Voor de bestemming van dit resultaat sluiten we aan bij de gangbare praktijk, door het saldo toe te voegen aan de reserve Woon- en leefomgeving en de reserve Openbare ruimte.

Zoals we ook in de Perspectiefnota 2018 hebben verwoord, gaan we ervan uit dat de nieuwe gemeenteraad zich zal buigen over de vraag wat een goede indeling en verdeling van de reserves is.

Het op orde brengen en houden van de gegevens in het sociaal domein - met name de Jeugdzorg - vraagt nog extra inspanning. Deze onzekerheid kan ook van invloed zijn op de vraag welke verklaring de accountant bij de jaarrekening kan afgeven.

Wij stellen u voor:

1. De najaarsnota vast te stellen;
2. De in najaarsnota opgenomen bedragen te verwerken in de begroting 2017;
3. De volgende mutaties in de reserves te verwerken:
 - a. € 150.000 te onttrekken aan de Conjunctuurreserve voor de extra bijdrage aan de Stichting Welzijnswerk;
 - b. € 15.000 te onttrekken aan de reserve Openbare ruimte voor het project Verwaarden bermgras.
4. Na verwerking van de reservemutaties onder punt 3. resulteert een positief saldo van € 380.486, hiervan wordt
 - a. € 190.243 toegevoegd aan de reserve Woon- en leefomgeving; en
 - b. € 190.243 toegevoegd aan de reserve Openbare ruimte.

2 Financiën in één oogopslag

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de financiële bijstellingen.

2.1 Financieel overzicht

Hieronder vindt u in afgeronde bedragen een overzicht van de voor- en nadelen die incidenteel in de begroting 2017 worden verwerkt. Mutaties die een structureel karakter hebben, hebben wij in de conceptbegroting 2018 verwerkt.

Binnen het sociaal domein is er, met de nodige voorbehouden, sprake van mee- en tegenvallers die elkaar in evenwicht houden. Daarom staan hieronder geen voor- en nadelen sociaal domein.

Verderop in de najaarsnota gaan we daar iets dieper op in.

Alleen de extra bijdrage voor de Stichting Welzijnswerk staat hieronder apart genoemd en toegelicht.

voordelen	bedrag (€)
Vrijval taakstelling	563.000
Effecten meicirculaire gemeentefonds	171.000
Schuldhelpverlening / armoedebeleid	28.000
Leerlingenvervoer	15.000
totaal voordelen	777.000

nadelen	bedrag (€)
Subsidie Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe	150.000
Omgevingsvergunningen	100.000
Verhuur en abonnementen sport	60.000
Exploitatie gebouwen	46.000
Verhuur Villa Maria/ MFA Smilde	36.000
Diverse kosten (voormalig) bestuurders	30.000
Leges lijkbezorging	30.000
Onderhoud bermen	20.000
Doelen jeugdvoetbal	19.000
Bestrijding eikenprocessierups	15.000
Subsidie project Boomhut XXL	15.000
Subsidie project Verwaarden bermgras	15.000
Personeel	11.000
saldo kleine mutaties (< € 10.000)	15.000
totaal nadelen	562.000

totaal resultaat	215.000 voordelig
-------------------------	------------------------------

Hieronder volgt een korte toelichting op de hierboven genoemde voor- en nadelen.

Voordelen

Vrijval taakstelling

Op basis van de decembercirculaire 2016 hadden wij de verwachting dat de rijksuitgaven fors lager zouden zijn. Dat zou dan ook nadelig uitpakken voor het gemeentefonds (trap op - trap af). Daarom hebben wij in de jaarrekening 2016 een stelpost van € 281.500 opgenomen. Voor de volgende jaren hebben wij deze taakstelling ook structureel opgenomen.

Nu blijkt in de meicirculaire 2017 dat de rijksuitgaven toch hoger zijn geweest. Daarom kunnen de stelpost 2016 én de opgenomen taakstelling 2017 komen te vervallen. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 563.000.

Effecten meicirculaire gemeentefonds

De meicirculaire heeft verder nog een aantal positieve effecten op het gemeentefonds. Dan gaat het vooral over hogere lonen en prijzen op de rijksbegroting en over compensatie voor gestegen pensioenpremies ABP.

Schuldhelpverlening / armoedebelaid

De kosten van schuldhelpverlening zijn fors gedaald na de overgang van de GKB naar Sociaal.nl (voordeel € 100.000). De kosten van de uitkeringen voor activiteiten vallen hoger uit door de toestroom van statushouders (nadeel € 72.000). Per saldo is er daarom een voordeel van € 28.000.

Leerlingenvervoer

De bijdrage aan ouders valt op basis van de huidige gegevens lager uit (voordeel € 15.000).

Nadelen

Subsidie Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe

De Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe heeft te kennen gegeven dat ze met de subsidie van de gemeente niet meer uitkomt. We hebben daarop onderzoek laten uitvoeren door Berenschot. Het onderzoeksrapport is inmiddels in uw raad besproken. Op basis van het rapport van Berenschot kunnen we concluderen dat er tussen de werkelijke loonkostenstijging en de indexering die de gemeente toepast in 2017 een verschil van € 150.000 zit. Om een tekort van de stichting over 2017 te voorkomen, stellen wij u in deze najaarsnota voor over 2017 incidenteel € 150.000 beschikbaar te stellen. We stellen voor om deze bijdrage te dekken uit de Conjunctuurreserve.

Omgevingsvergunningen

De inkomsten uit leges voor vergunningen voor aanlegactiviteiten (bijvoorbeeld voor een nieuw fietspad) zijn hoger dan geraamd (voordeel € 45.000). De inkomsten uit leges voor vergunningen bouw zijn lager dan geraamd (nadeel € 145.000). Per saldo is er daarom een nadeel van € 100.000.

Verhuur en abonnementen sport

De inkomsten uit de verhuur van binnensportaccommodaties zijn lager dan begroot (nadeel € 30.000). Er zijn minder incidentele inkomsten (sportgala, gala korpsen en koren). Daarnaast hebben verenigingen bij de verhoging van de tarieven gekozen voor efficiënter gebruik van accommodaties – waardoor ze met het zelfde aantal sporters minder hoefden te betalen. Daarnaast zijn ook de inkomsten uit abonnementen en entreegelden van de zwembaden lager dan begroot (nadeel € 30.000). Daarbij speelt een rol dat er eenvoudigweg minder jonge kinderen zijn. Per saldo is het totale nadeel structureel € 60.000. Vergeleken met eerdere jaren, hadden we hiervoor in de primaire begroting al lagere bedragen kunnen opnemen. Dat gaan we in de conceptbegroting 2018 alsnog doen.

Exploitatie gebouwen

Voor de diverse gemeentelijke gebouwen zijn de exploitatiebedragen aangepast. Belangrijke oorzaak daarvan is dat we grondslagen voor de OZB nauwkeuriger hebben bepaald. Ook zit er fluctuatie in de kosten van gasverbruik. Daarbij gaat het om specifieke oorzaken. We hebben als gemeente bijvoorbeeld de verantwoordelijkheid voor enkele schoolgebouwen teruggekregen (onder andere Elzenlaan 10, voorheen van RENN4). Per saldo gaat het om gasverbruik (€ 23.500) en ozb (€ 14.500). Nadeel totaal € 46.000.

Verhuur Villa Maria

De inkomsten uit verhuur van Villa Maria in Smilde zijn lager dan begroot. Tot nog toe hebben we begroot op basis van de mogelijke huurinkomsten. Eind 2015 is echter de kinderopvang vertrokken en zijn de werkelijke huurinkomsten met circa de helft afgenomen. Tegelijk gaan we op dit moment geen nieuwe langlopende huurcontracten aan. We zullen in de afweging van ons gebouwenbeleid namelijk ook overwegen om dit gebouw af te stoten. We verwachten daarover eind 2017/begin 2018 een besluit te kunnen nemen. Daarbij wegen we mee dat we het gebouw slechts zeer beperkt inzetten voor onze eigen gemeentelijke dienstverlening. Net als in de najaarsnota 2016, nemen we nu in de najaarsnota 2017 het tekort. Het nadeel bedraagt € 36.000.

Diverse kosten (voormalig) bestuurders

Door de verplichte kosten voor (voormalig) bestuurders ontstaat een nadeel van € 30.000.

Leges lijkbezorging

De baten uit de leges lijkbezorging vallen, net als in 2016, naar verwachting lager uit (nadeel € 30.000). Sinds enkele jaren is het mogelijk om grafrechten te nemen of te verlengen voor een kortere termijn. Daardoor nemen de inkomsten af, totdat ze op enig moment weer zullen stabiliseren. Ook verlengen inwoners minder vaak grafrechten en is er vaker sprake van crematie. In de conceptbegroting 2018 gaan we daarom uit van een lager bedrag.

Onderhoud bermen

Het noodzakelijke onderhoud aan de bermen valt hoger uit dan geraamd (nadeel € 20.000). Bij het nieuwe beleid Wegen en bruggen zijn deze middelen vanaf 2018 structureel beschikbaar.

Doelen jeugdvoetbal

De KNVB heeft met ingang van het seizoen 2017-2018 uitgangspunten voor het jeugdvoetbal gewijzigd. Op basis van ons gemeentelijk beleid (dit is een zogeheten basisvoorziening) sluiten we bij die uitgangspunten aan. Hierdoor moeten we een aantal nieuwe doelen aanschaffen. Het nadeel bedraagt € 19.000.

Bestrijding eikenprocessierups

De overlast van de eikenprocessierups neemt de laatste jaren steeds meer toe. Dit vraagt meer inzet en dus meer kosten voor de bestrijding ervan. Dit levert voor 2017 een nadeel op van € 15.000. In de conceptbegroting 2018 hebben we met deze stijgende kosten rekening gehouden. Vanaf 2018 gaan we nog meer op preventieve en biologische bestrijding inzetten.

Subsidie project Boomhut XXL

De subsidiëring van het project Boomhut XXL levert een belangrijke bijdrage aan de algemene gebiedspromotie van (Zuidwest-) Drenthe. Hiervoor was in de primaire begroting geen geld beschikbaar. Nadeel € 15.000.

Subsidie project Verwaarden bermgras

De gebiedscoöperatie Zuidwest-Drenthe heeft het project Verwaarden bermgras opgestart. Het is een project waarin overheden en ondernemers samen met de gebiedscoöperatie gaan werken aan een hoogwaardige toepassing van bermgras/slootmaaisel. Door de krachten te bundelen zorgen we

dat het om grote hoeveelheden gaat en verbinden we alle partners in de keten. De totale kosten van het project bedragen € 137.200. Wij dragen € 15.000 bij aan dit project. Daarvoor was in de begroting nog geen budget beschikbaar gesteld.

Personeel

In 2017 is landelijk het zogeheten Individueel keuzebudget (IKB) ingevoerd. Onderdeel daarvan is dat de standaard uitbetaling van het vakantiegeld in mei is vervallen. Het opgebouwde vakantiegeld over 2016 moesten we echter nog wel in mei uitbetalen. Dat betekent eenmalig een extra uitgave. Bij de jaarrekening 2016 hadden we hiermee al wel rekening gehouden. De werkelijke uitbetaling is echter iets hoger dan geraamd (nadeel € 11.000).

Kleine mutaties

Het saldo van de kleine mutaties (voor- en nadelen die minder bedragen dan € 10.000) is in totaal € 15.000.

3 Bestedingsplan

Hieronder staan alle onderdelen uit het vastgestelde bestedingsplan 2017, inclusief de toelichting zoals die is opgenomen in de begroting 2017 en het beschikbaar gestelde bedrag.

Onder het kopje Voortgang geven we de stand van zaken weer.

<i>Onderwijs en jeugd</i> <i>Deelprogramma: Lokaal jeugdbeleid</i>	Fietscrossbaan Smilde (opgenomen tekst begroting 2017) Het evenemententerrein in Smilde is toe aan opwaardering. Naast het vergroenen en verfraaien van het terrein, is de aanleg van een fietscrossbaan een mogelijkheid. Op dit moment zijn we in overleg met een werkgroep, het bewonersplatform Smilde, de stichting Welzijnswerk en de buurtsportcoach. Daarbij zal het niet alleen gaan over het ontwerp maar ook over de financiële inbreng van anderen dan alleen de gemeente (€ 7.500). In deze fase van de plannen gaan we uit van een maximale bijdrage van de gemeente van € 17.500. <table> <tr> <td>Krediet</td><td>Besteed</td></tr> <tr> <td>€ 25.000</td><td>€ 24.960</td></tr> </table> <i>Voortgang:</i> <i>In Smilde is de fietscrossbaan gerealiseerd op het evenemententerrein. Samen met buurtbewoners is het plan uitgewerkt. Ook hebben vrijwilligers een deel van de uitvoering gedaan. Een gespecialiseerd bedrijf heeft de baan onder profiel gebracht en afgewerkt.</i> <i>De crossbaan was voor de zomervakantie klaar en wordt vanaf het eerste moment druk bezocht door kinderen met een crossfiets. Het is een nieuw soort openbare speelplek, waar ontmoeting en sportiviteit gestimuleerd wordt. Vanuit de subsidieregeling Vitaal Platteland is € 7.000 beschikbaar gesteld.</i>	Krediet	Besteed	€ 25.000	€ 24.960
Krediet	Besteed				
€ 25.000	€ 24.960				
<i>Vrije tijd</i> <i>Deelprogramma: Sport</i>	Uitbreiding berging gymlokaal Emmastraat Smilde (opgenomen tekst begroting 2017) Het aantal gebruikers van dit gymlokaal is de laatste jaren toegenomen. Daardoor moeten er ook steeds meer materialen en toestellen opgeborgen worden. De bestaande berging is hiervoor te klein. Dat leidt er ook toe dat toestellen en materialen op een plek terechtkomen waar ze in de vluchtroutes liggen. Binnen de reguliere onderhoudsbudgetten is geen ruimte om een uitbreiding als deze te bekostigen. Daarom komen we in situaties als deze met een bestedingswens. <table> <tr> <td>Krediet</td><td>Besteed</td></tr> <tr> <td>€ 25.000</td><td>€ 0</td></tr> </table> <i>Voortgang:</i> <i>De uitbreiding van de toestelberging wordt uitgevoerd door Aannemersbedrijf Blomberg uit Smilde. De werkzaamheden starten eind september. De</i>	Krediet	Besteed	€ 25.000	€ 0
Krediet	Besteed				
€ 25.000	€ 0				

	<i>verwachting is dat de uitbreiding half oktober gereed zal zijn, zodat in de komende herfstvakantie de berging opnieuw ingericht kan worden.</i>				
Onderwijs en jeugd <i>Deelprogramma: Lokaal onderwijsbeleid</i>	Buurtacademie (opgenomen tekst begroting 2017) De afgelopen twee jaren heeft u de werkzaamheden van de Buurtacademie met € 25.000 per jaar ondersteund door een extra subsidie aan de stichting Welzijnswerk. De bijdrage van het Rijk voor deze activiteiten is namelijk vervallen. In mei 2016 heeft de stichting Welzijnswerk de resultaten gepresenteerd in de commissie Zorg en Welzijn. Wij stellen voor om deze activiteiten nog een jaar incidenteel te ondersteunen. In het voorjaar 2017 kunnen we dan overwegen of en hoe verdere ondersteuning nodig is, ook door de ervaringen van de transitie in het sociale domein daarin mee te wegen. <table> <tr> <td>Bedrag voor nieuw beleid</td><td>Besteed</td></tr> <tr> <td>€ 25.000 incidenteel</td><td>€ 25.000</td></tr> </table> <i>Voortgang: Het bedrag is overgemaakt aan de stichting Welzijnswerk en de vraag of de werkzaamheden gecontinueerd moeten worden, wordt meegenomen bij de uitwerking van het onderzoek van Berenschot.</i>	Bedrag voor nieuw beleid	Besteed	€ 25.000 incidenteel	€ 25.000
Bedrag voor nieuw beleid	Besteed				
€ 25.000 incidenteel	€ 25.000				
Zorg en welzijn <i>Deelprogramma: Sociale samenhang en leefbaarheid</i>	Vrijwilligerswerk (opgenomen tekst begroting 2017) De afgelopen twee jaren heeft u de stichting Welzijnswerk een extra subsidie gegeven voor de ondersteuning van vrijwilligerswerk. Dat geld wordt gebruikt voor training van vrijwilligers en voor vergoeding van reiskosten aan vrijwilligers. Hiervoor geldt het zelfde als voor de Buurtacademie. In mei 2016 heeft de stichting Welzijnswerk de resultaten gepresenteerd in de commissie Zorg en Welzijn. Wij stellen voor om deze activiteiten nog een jaar incidenteel te ondersteunen. In het voorjaar 2017 kunnen we dan overwegen of en hoe verdere ondersteuning nodig is, ook door de ervaringen van de transitie in het sociale domein daarin mee te wegen. <table> <tr> <td>Bedrag voor nieuw beleid</td><td>Besteed</td></tr> <tr> <td>€ 32.000 incidenteel</td><td>€ 32.000</td></tr> </table> <i>Voortgang: Het bedrag is overgemaakt aan de stichting Welzijnswerk en de vraag of de werkzaamheden gecontinueerd moeten worden, wordt meegenomen bij de uitwerking van het onderzoek van Berenschot.</i>	Bedrag voor nieuw beleid	Besteed	€ 32.000 incidenteel	€ 32.000
Bedrag voor nieuw beleid	Besteed				
€ 32.000 incidenteel	€ 32.000				

Openbare ruimte Deelprogramma: Groen	Bloemrijke akkers (opgenomen tekst begroting 2017) Het project Bloemrijke akkers is een meerjarig plan waarmee we de biodiversiteit vergroten en de openbare ruimte in onze gemeente verfraaien. Ook de provincie en de Waterleidingmaatschappij Drenthe dragen hieraan bij. De indirecte effecten daarvan zijn zowel voor onze inwoners als voor recreanten van buiten onze gemeente dat ze onze gemeente als mooi en aantrekkelijk ervaren. Met deze beperkte financiële bijdrage (het bedrag is bedoeld voor de hele periode 2017 tot en met 2021) geeft u daarmee invulling aan in elk geval het groenbeleidsplan, landschapsbeleidsplan, het duurzaamheidsbeleid en het beleid voor recreatie en toerisme. <table> <tr> <td>Bedrag voor nieuw beleid</td><td>Besteed</td></tr> <tr> <td>€ 25.000 incidenteel</td><td>€ 5.000</td></tr> </table> <i>Voortgang:</i> <i>De aanleg van de bloemenvelden en - randen versterkt de biodiversiteit. Het trekt insecten als bijen en hommels aan, maar ook vogels en andere dieren vinden er voedsel en beschutting.</i> <i>Het plan voor 2017 is gemaakt en uitgevoerd. Verdeeld over de gemeente hebben we 10 bloemrijke akkers gerealiseerd.</i>	Bedrag voor nieuw beleid	Besteed	€ 25.000 incidenteel	€ 5.000
Bedrag voor nieuw beleid	Besteed				
€ 25.000 incidenteel	€ 5.000				
Openbare ruimte Deelprogramma: Verkeer	Rotonde A28 / afslag 30 distributiecentrum (opgenomen tekst begroting 2017) In het kader van de verkeersveiligheid leggen we een rotonde aan bij de afrit van de A28 (afslag 30). Het geld voor de rotonde zelf is al beschikbaar, voor de basisinrichting van de openbare ruimte is € 75.000 nodig. In het kader van de visie op Beilen komen we wellicht met aanvullende voorstellen voor de verfraaiing van de hele entree van Beilen. <table> <tr> <td>Krediet</td><td>Besteed</td></tr> <tr> <td>€ 75.000</td><td>€ 0</td></tr> </table> <i>Voortgang:</i> <i>De rotonde is opgenomen als uitvloeisel vanuit het GVVP. Hiervoor heeft de raad in december 2013 € 300.000 beschikbaar gesteld. Het is de bedoeling om met deze rotonde ook de entree van Beilen te verfraaien. Voor de inrichting van de openbare ruimte heeft de raad daarom in het bestedingsplan 2017 € 75.000 beschikbaar gesteld.</i> <i>Door het intensievere vrachtverkeer van onder andere FrieslandCampina (Domo) en de Jumbo verwachten wij dat we een grotere rotonde met meer capaciteit aan moeten leggen, dan waar wij aanvankelijk van uitgegaan zijn. Een grotere rotonde is fors duurder. Wij schatten dat een dergelijke rotonde € 500.000 tot € 600.000 kost. De provincie heeft ons toegezegd dat ook deze meerkosten subsidiabel zijn. Over de verdere uitwerking hebben we inmiddels gesprekken gevoerd met Rijkswaterstaat en Jumbo.</i>	Krediet	Besteed	€ 75.000	€ 0
Krediet	Besteed				
€ 75.000	€ 0				
Openbare ruimte	Fietspad Oranjekanaal (opgenomen tekst begroting 2017)				

<i>Deelprogramma: Verkeer</i>	In het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) staat het fietspad langs de stille kant van het Oranjekanaal op de projectenlijst. De provincie is bereid een wezenlijke bijdrage in de kosten te leveren. Dit is aanleiding geweest om het plan verder te ontwikkelen. De provincie is bereid om een bedrag van € 367.500 beschikbaar te stellen. Wij stellen u voor om deze voorziening te realiseren. <table data-bbox="558 470 1165 548"> <tr> <td>Krediet</td><td>Besteed</td></tr> <tr> <td>€ 735.000</td><td>€ 1.280</td></tr> </table> <i>Voortgang:</i> De voorbereiding voor de aanleg van het fietspad is gestart, de aanbesteding volgt eind 2017. Uitvoering is gepland voor 2018.	Krediet	Besteed	€ 735.000	€ 1.280
Krediet	Besteed				
€ 735.000	€ 1.280				
<i>Openbare ruimte</i> <i>Deelprogramma: Verkeer</i>	Voetpad Haarweg Nieuw-Balinge (opgenomen tekst begroting 2017) Binnen het dorp Nieuw-Balinge bestaat behoefte aan een voetpad langs de Haarweg. Onder andere omdat er regelmatig landbouwverkeer door het dorp rijdt, draagt het voetpad bij aan de verkeersveiligheid. Doorgaans honoreren we zulke initiatieven uit de dorpen wanneer de kosten deels worden opgevangen met zelfwerkzaamheid. Bij de bepaling van de hoogte van het bedrag zijn we daar ook nu van uitgegaan. <table data-bbox="558 1075 1165 1153"> <tr> <td>Krediet</td><td>Besteed</td></tr> <tr> <td>€ 30.000</td><td>€ 0</td></tr> </table> <i>Voortgang:</i> De voorbereiding voor de aanleg van het voetpad is gestart. We zijn in overleg met de bewoners. Aansluitend aan overleg met de aannemer, vindt overleg plaats met Plaatselijk Belang over zelfwerkzaamheid. De uitvoering vindt dit jaar nog plaats.	Krediet	Besteed	€ 30.000	€ 0
Krediet	Besteed				
€ 30.000	€ 0				
<i>Algemene middelen</i> <i>Deelprogramma: Bedrijfsvoering</i>	Organisatieontwikkeling (opgenomen tekst begroting 2017) De omgeving (inwoners, instellingen en bestuur) is bepalend voor de dienstverlening die onze organisatie biedt. Als de omgeving verandert, verandert de organisatie mee. De versterking zal er naar verwachting (het formele besluitvormingsproces is nog niet afgerond) onder andere komen door de inzet van goed gekwalificeerde teamleiders. Zij zullen in de volle breedte van de organisatie de ontwikkeling aanjagen en vormgeven, eerst en vooral door hun medewerkers daartoe uit te dagen en op concrete resultaten te sturen. We kiezen er als college voor om de verandering in de organisatiestructuur in een kort en krachtig proces vorm te geven. Dat betekent wel dat er sprake zal zijn van incidentele kosten. Op dit moment ramen wij die op € 250.000. We sluiten niet op voorhand uit dat het bedrag nog anders wordt. Ook in de jaren 2018 en 2019 kan er als gevolg van deze maatregelen nog sprake zijn van incidentele frictiekosten.				

	Bedrag voor nieuw beleid € 250.000 incidenteel Besteed € 64.450 <i>Voortgang:</i> <i>Per 1 juli 2017 is de nieuwe organisatiestructuur van kracht geworden. Elf nieuwe teamleiders zijn vanaf dat moment, samen met het overige management, de ambassadeurs van de organisatie zoals die in het bouwplan staat getekend.</i> <i>Vanaf 1 juli 2017 gaat de aandacht daarom vooral naar de ontwikkeling van houding en gedrag.</i> <i>Naar verwachting is voor 2017 niet de volledige € 250.000 nodig. Wel zal ook in 2018 en 2019 vrijwel zeker nog sprake zijn van frictiekosten. Bij het bepalen van de hoogte van de bestedingswens voor 2018, zullen we ervan uitgaan dat het restantbedrag over 2017 overgeheveld gaat worden naar 2018.</i>
--	--

4.1 Burger en bestuur

We hebben als gemeente de opdracht goede dienstverlening te leveren aan onze inwoners, instellingen en bedrijven. We laten ons daarbij leiden door de 3 D's - onze dienstverlening is Dichtbij, Duidelijk en Daadkrachtig.

Beschikbaar en bereikbaar

Om goede dienstverlening te (blijven) leveren geven we uitvoering aan de in 2015 vastgestelde notitie Beschikbaar en bereikbaar.

Houding en gedrag

Het belangrijkste onderdeel daarvan gaat over de houding en het gedrag van medewerkers. Dat is onderdeel van het proces van organisatieontwikkeling dat nu in gang is. Daarnaast gaat Beschikbaar en bereikbaar ook over enkele concrete (fysieke) aanpassingen.

Telefooncentrale

Begin 2017 is de nieuwe telefooncentrale in gebruik genomen. Daarmee is de bereikbaarheid vergroot. Medewerkers zijn rechtstreeks bereikbaar. We hebben geen aparte telefoniste meer, maar inwoners komen meteen bij onze dienstverleners terecht. We werken nog verder aan verbeteringen, zoals de mobiele bereikbaarheid.

Inrichting hal

De afgelopen periode hebben we vooral ingezet op telefonie. Daardoor hebben de voorbereidingen voor de verandering van de hal van het gemeentehuis nagenoeg stilgelegen. We verwachten dat de gemeenteraad hierover nog in 2017 een besluit kan nemen. De herinrichting zelf kan dan begin 2018 plaatsvinden.

Communicatie

Belangrijk onderdeel van onze communicatie is onze vraaggestuurde website. Die vormt feitelijk ons digitale loket. Sinds de zomer werkt de website nog beter door aanpassingen voor gebruik op mobiele telefoons en tablets. Ook hebben we meer rekening gehouden met mensen met een beperking.

Kwaliteit en veiligheid van informatie

Kwaliteit en veiligheid van informatie vragen voortdurend de aandacht. Eind 2016 hebben wij een handboek kwaliteit informatievoorziening vastgesteld, als basis voor een integraal kwaliteitssysteem. We zijn bezig om dat nu te implementeren.

De Rekenkamercommissie heeft onderzoek laten doen naar de informatieveiligheid. Dit onderzoek was gericht op de aspecten mens, organisatie en techniek. De algemene conclusie was dat de veiligheid van informatie gewaarborgd is, maar dat er tegelijk een aantal verbeterpunten zijn. Die zijn we nu allemaal aan het uitvoeren. De aanpassingen die technisch noodzakelijk waren, hebben we meteen uitgevoerd.

We gaan periodiek meten of en hoe het beter gaat. In september 2017 is het onderzoek van de Rekenkamercommissie behandeld in de raadscommissie en de gemeenteraad.

Klanttevredenheid

Zijn onze klanten dan ook tevreden? Om de paar jaar laten we een burgerpeiling uitvoeren om na te gaan hoe anderen ons als gemeente beoordelen. In juni is dit onderzoek opnieuw gestart. We verwachten de resultaten ervan dit najaar.

4.2 Werk en inkomen

Centrum Beilen

We zijn al langere tijd van plan om de centrumfunctie van Beilen te versterken. Daarvoor heeft in elk geval het centrum van Beilen aandacht nodig. Inmiddels is duidelijk dat we hiervoor ook onder voorwaarden een bijdrage uit het Binnenstadsfonds van de provincie kunnen krijgen van € 750.000. We hebben in juli 2017 een kwartiermaker aangesteld om in een aantal maanden te komen tot een breed gedragen visie en uitvoeringsprogramma. Daarin zullen we u als gemeenteraad nadrukkelijk betrekken. Met een integrale aanpak werken we zo aan versterking van de lokale economie en aan het aantrekkelijker maken van (het centrum van) Beilen.

Lening glasvezelnetwerk

Het is duidelijk zichtbaar in onze gemeente dat er gewerkt wordt aan de aanleg van glasvezel in het buitengebied. De coöperatie die hiervoor verantwoordelijk is, heeft de planning om eind van dit jaar/begin volgend jaar het netwerk volledig aangesloten en operationeel te hebben.

In mei is de coöperatie gestart met nieuwe providers. Begin september is de situatie dat ruim 60% van de oorspronkelijke inschrijvers zich opnieuw hebben ingeschreven.

De coöperatie gaat er daarom van uit dat zij hun oorspronkelijke doelstellingen kunnen realiseren en dus 100% van de oorspronkelijke inschrijvers zich opnieuw inschrijven.

Lokale economie

Het aantal geregistreerde bedrijven in onze gemeente is in de eerste helft van 2017 weer gegroeid. Wij krijgen uit verschillende sectoren vragen over mogelijke uitbreidingen en verplaatsingen vanwege groei.

Vanwege deze trend en de nog beschikbare uit te geven gronden, kijken we goed naar de ontwikkeling van onze bedrijventerreinen, zoals Ossebroeken fase II. Ook voor andere terreinen bestaat interesse, zoals Dambroeken (Beilen), Koeksdijk (Nieuw-Balinge) en Leemdijk (Smilde).

Re-integratie

Bijdrage WSW

Het Rijk betaalt de rijksbijdrage voor de WSW vanaf 2017 rechtstreeks aan de gemeente Hoogeveen. Dat betekent dat wij € 4.450.000 minder ontvangen, maar dat onze uitgaven met datzelfde bedrag omlaag gaan. De geldstroom loopt nu dus vanuit Hoogeveen naar Alescon en niet meer vanuit Midden-Drenthe.

We blijven wel zelf verantwoordelijk voor het betalen van de bijdrage in het exploitatietekort aan Alescon. Deze bijdrage is in de primaire begroting gesteld op € 375.000.

Ontwikkeling Alescon

De Alescon-gemeenten werken samen aan een nieuwe koers, onder begeleiding van een externe consultant. Via het jaarlijkse stampotbuffet heeft u daar als raad al kennis van kunnen nemen. De contouren van deze nieuwe koers worden nu duidelijker en de verwachting is dat wij er dit jaar nog met u als gemeenteraad over van gedachten kunnen wisselen. Op 21 november 2017 staat een bijeenkomst gepland voor de gemeenteraadsleden van De Wolden, Hoogeveen en Midden-Drenthe.

Aantal klanten

De economie ontwikkelt zich positief. Vooralsnog heeft dat niet geleid tot een daling van het aantal bijstandsgerechtigden. De gemeente Midden-Drenthe is daarin niet uniek. Ook landelijk stijgt het aantal bijstandsgerechtigden nog. Dat heeft vooral te maken met de instroom van statushouders en het verdwijnen/beperken van regelingen als de Wajong en de WSW. De bijstandsuitkering van de gemeente blijft dan als laatste vangnet over.

Schuldhulpverlening en inkomensondersteuning

De kosten van schuldhulpverlening zijn fors gedaald na de overgang van de GKB naar Sociaal.nl. Dat heeft ertoe geleid dat we nu in de najaarsnota een voordeel hebben van € 100.000.

De budgetconsulent lost in samenwerking met de regiegroep Armoedebeleid veel preventief op. Dit voorkomt voor veel mensen dat ze gebruik moeten maken van schuldhulpverlening.

Het beroep op een uitkering voor activiteiten is door de toestroom van statushouders hoger dan geraamd. Het verwachte nadeel bedraagt € 72.000. Ook dit is in deze najaarsnota verwerkt.

Per saldo is het voordeel dus € 28.000.

4.3 Veiligheid

Integraal Veiligheidsplan 2018 - 2021

In het najaar van 2017 gaan we beginnen met de herziening van het Integraal Veiligheidsplan. Dit nieuwe plan zal een doorlooptijd hebben van 2018 tot en met 2021. Het huidige Veiligheidsplan loopt door tot en met 2017. De middelen voor 2017 zetten we volledig in. Zo levert de uitvoering van de veiligheidsmonitor gegevens op voor het nieuw op te stellen Integraal Veiligheidsplan 2018 - 2021.

Handhaving APV / inzet BOA

Met de inzet van onze BOA's handhaven we op het terrein van de APV en de andere bijzondere wetgeving, zoals de Drank- en horecawet. Zo houden de BOA's toezicht in de openbare ruimte (zwerfvuil, illegaal dumpen e.d.), bij evenementen en in de blauwe parkeerzones. Op projectbasis worden de BOA's van de gemeente Midden-Drenthe ingezet op speciale thema's, zoals jeugd en alcohol. In samenwerking met onze partners in de keten hebben we toegangscontroles gehouden bij alcoholvrije evenementen/feesten. De hiermee gepaard gaande extra kosten (folders, inzet van mens en materieel) worden volgens de begroting ingezet.

Brandveiligheid

In de Veiligheidsregio Drenthe werken we samen aan het vergroten van de brandveiligheid. Als onderdeel van het project Brandveilig Leven Midden-Drenthe controleert de brandweer woningen op bijvoorbeeld de aanwezigheid van rookmelders. Samen met de inwoners bespreekt de brandweer wat de inwoners zelf kunnen doen om verbeteringen te realiseren.

4.4 Onderwijs en jeugd

Speelvoorzieningen

We geven uitvoering aan het beleidsplan Spelen. We onderhouden de speelvoorzieningen op de schoolpleinen, waar kinderen ook na schooltijd kunnen spelen. De peuterspeelzalen zijn inmiddels samengevoegd met de scholen. Vanaf dit jaar onderhouden we daarom ook de speeltoestellen van die kindcentra. Daarvoor hebben we een overeenkomst met de scholen gesloten.

In Bovensmilde hebben we in mei een verharde sportcourt geopend. In Smilde hebben we een fietscrossbaan gerealiseerd, die ook de functie van openbare speelvoorziening heeft. Vrijwilligers spelen daarin een belangrijke rol.

In Witteveen hebben we bij Dorpshuis de Tille het voormalige schoolplein omgevormd tot speel- en ontmoetingsplek. Ook hier heeft het dorp zelf een belangrijke rol gespeeld.

Leerlingenvervoer

Op basis van de aanvragen tot 1 september is de verwachting dat we een bedrag van € 15.000 overhouden aan het einde van 2017. Dit bedrag nemen we als voordeel op in deze najaarsnota.

Opheffing SPMD

In het raadsvoorstel van 2 mei 2017 hebben we de verwachting uitgesproken dat rond de zomervakantie van 2017 de Stichting Peuterspeelzalen Midden-Drenthe (SPMD) opgeheven zou kunnen worden. Het afwikkelen van de laatste personele ontwikkelingen heeft echter meer tijd gekost dan gedacht, waardoor de eindbalans nu nog niet kan worden opgemaakt. Dat betekent dat we de financiële gevolgen van de opheffing van de stichting in de jaarrekening over 2017 mee zullen nemen.

Harm Smeenge school

We zijn met het bestuur van Kits Primair in gesprek over een renovatie van het huidige gebouw. Op dit moment kunnen we nog niet zeggen wanneer we een concreet voorstel aan de gemeenteraad kunnen voorleggen.

Tijdelijke uitbreiding MFA Westerbork

De MFA Westerbork heeft tijdelijk, op basis van het aantal leerlingen, een tekort aan lesruimte. Samen met onze onderwijspartners kijken we naar de mogelijkheden om dat op te lossen. Wij gaan dat nog dit jaar realiseren. Op dit moment is nog niet precies te zeggen welke kosten daarmee gemoeid zullen zijn. We informeren u daar zo spoedig mogelijk over.

Jeugdzorg

Op basis van het beperkte aantal klachten (1) en bezwaarschriften (2) kunnen we concluderen dat de feitelijke uitvoering van de Jeugdzorg in Midden-Drenthe goed verloopt. Het op orde brengen en houden van de gegevensadministratie is complex en vergt meer tijd en aandacht dan we aan het begin van dit jaar verwachtten. Er ligt nu een integraal plan van aanpak om deze problemen goed en duurzaam op te lossen. Het is nog niet te zeggen of en hoe deze problemen van invloed zijn op de uiteindelijke beoordeling van de jaarrekening. Daarbij spelen ook externe factoren een rol, zoals we verderop in deze najaarsnota nog zullen toelichten.

4.5 Bouwen, wonen en milieu

Nieuwe Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is (opnieuw) uitgesteld. De wet zal naar verwachting in 2020 of zelfs 2021 in werking treden. Desondanks blijft het van belang dat we ons nu al zo goed en breed mogelijk op deze wet voorbereiden.

In mei heeft u als raad opnieuw kunnen kennismaken met de Omgevingswet door middel van de escape room. In de tweede helft van dit jaar krijgt u van ons opnieuw informatie over deze wet.

We gaan ook een begin maken met de voorbereidingen voor een Omgevingsvisie.

De nieuwe Omgevingswet gaat er van uit dat zo'n proces zoveel mogelijk wordt vormgegeven samen met inwoners en ondernemers. De gemeenteraad stelt uiteindelijk die Omgevingsvisie vast, maar is uiteraard gedurende het hele proces betrokken.

Leges omgevingsvergunning

Leges bouw

We gaan in 2017 minder inkomsten uit de leges bouw ontvangen dan begroot (nadeel € 145.000).

We hebben minder grootschalige bouwprojecten dan verwacht. Daarbij komt dat er wel meer verbouwd wordt dan eerdere jaren, maar dat gebeurt vaak vergunningvrij. Als gemeente geven we in zulke gevallen wel voorlichting en informatie, maar we kunnen daarvoor geen leges heffen.

Leges aanleg

De inkomsten uit leges voor aanlegactiviteiten zijn hoger dan begroot (voordeel € 45.000). Deze leges hebben bijvoorbeeld betrekking op de realisatie van een nieuw fietspad.

Saldo leges Omgevingsvergunning.

Per saldo is er dus sprake van een nadeel van € 100.000.

Woonservicezone Beilen

Dit voorjaar is de nieuwbouw op de hoek met de Esweg opgeleverd. Ook zijn er sloopwerkzaamheden afgerond. Op korte termijn zal worden gestart met de bouw van het nieuwe Karspelhuis. De verwachting is dat de oplevering van de tweede fase en de inrichting van het binnenterrein in het voorjaar van 2018 zullen plaatsvinden.

Structuurvisie Westerbork

In de Structuurvisie Westerbork staat een groot aantal projecten. Een aantal van deze projecten is op dit moment in uitvoering of in voorbereiding. Voorbeelden zijn de herinrichting van het Van Weezelplein, de Hoofdstraat, Westeinde en het Oosteinde, de ontwikkeling van de locaties van De Lindelaar, De Wegwijzer, de Boerderijenzone en de Boerbrink en de mogelijke verplaatsing van de supermarkten.

Een aantal van deze projecten heeft ook financiële gevolgen voor onze gemeente. We brengen dit per project in kaart, inclusief de risico's. In het najaar gaan we u als raad over de voortgang informeren.

Wijkverbetering Noorderhoek Beilen

In het project wijkverbetering Noorderhoek renoveren we deze hele wijk. We doen dat samen met de inwoners en in goed overleg met Woonservice Drenthe en GGZ. Het project heeft een sociale en een ruimtelijke invalshoek.

Als onderdeel van het project vervangen we het riool en de bestrating in de Acacialaan. Ook gaan we de wijke herstraten en het groen in de hofjes vervangen.

We hebben het werk in mei aanbesteed. Het zal dit jaar uitgevoerd zijn.

Dorpsvisie Spier

Binnen het project Dorpsvisie Spier realiseren we verschillende onderdelen van de dorpsvisie.

In 2017 gaat het om het geluidscherm, verkeersmaatregelen en de groenaanplant. U heeft inmiddels extra budget beschikbaar gesteld om het project af te kunnen ronden, inclusief de aanpassing van de parkeerplaats.

Bouwgrondexploitatie

Woningbouwkavels

Op dit moment is vooral sprake van grotere belangstelling voor woningbouwkavels in de kleine kernen in onze gemeente.

De meeste vraag gaat uit naar de kavels in Hooghalen. Er zijn twee kavels definitief verkocht, zeven kavels liggen onder optie en nog één kavel is beschikbaar. In Zwiggelte is één kavel verkocht en zijn twee kavels onder optie. In Hoogersmilde is eveneens een kavel verkocht. Verder zijn in Wijster de laatste twee kavels verkocht en in Witteveen worden twee kavels voor een twee-onder-één kap woning verkocht. In Nieuw Balinge is recent een twee-onder-één kap kavel gereserveerd en ook in Drijber en Hijken is serieuze belangstelling getoond.

Begin oktober wordt gestart met de uitgifte van vrije sector kavels in Bovensmilde, het plan Witterhof. Dit plan was aanvankelijk bedoeld voor projectmatige verkoop door Groothuis, maar is vanwege geringe belangstelling een aantal jaren geleden uit de verkoop gehaald.

Strategische gronden en terreinen

We hebben als gemeente ook een aantal strategische gronden en terreinen. Deze moeten we voor 2020 in exploitatie nemen. Doen we dat niet, dan moeten we in omvangrijke bedragen afboeken. Hieronder geven we u een opsomming van de gronden met de laatste stand van zaken.

- Ossebroeken fase II Beilen: de voorbereiding van het bestemmingsplan is in volle gang. De behoefte aan kavels voor bedrijvigheid hebben we eind vorig jaar onderzocht. Vanwege de aantrekkende economie hebben we om een actualisatie van dit onderzoek gevraagd.
- Hoofdstraat 34 Westerbork: de boerderij is vorig jaar verkocht en gesloopt. We hebben de ontwikkeling van de rest van de gronden, in samenwerking met nabijgelegen eigenaren, voor de zomer weer opgepakt. Dit verloopt volgens planning, zodat voor 2020 een nieuw bestemmingsplan en een grondexploitatie haalbaar is.
- Lieving Beilen: we hebben de gronden (van Daling) voor de zomer opgeschoond en ingezaaid. In het laatste kwartaal beginnen we met de planologische en financiële onderbouwing.
- Leemdijk Noord: deze locatie is nog steeds in beeld voor de realisatie van een zonnepanelenpark. Voor het einde van 2017 is duidelijk of de benodigde vergunning onherroepelijk is en of er een SDE-subsidie is toegekend, zodat de grond verpacht dan wel verkocht kan worden.

Project Lievingerveld

In januari 2017 heeft u als gemeenteraad de kaders en spelregels voor de ontwikkeling van dit gebied vastgesteld. De initiatiefnemers, die in het gebied willen wonen, moeten hiermee rekening houden. Wij zijn volop in gesprek met geïnteresseerden die in het gebied willen wonen. Deze gesprekken zijn erop gericht om de plannen verder uit te werken tot een concrete invulling van de kavel, het zogenaamde kavelpaspoort. Om woningbouw in het gebied daadwerkelijk mogelijk te maken, doorlopen we in 2017/2018 de planologische procedures.

Duurzaamheid

Impuls voor Duurzaamheid

We hebben begin 2017 ingezet op een extra impuls aan ons duurzaamheidsbeleid. We informeren u in een aparte brief over de inhoud van deze extra impuls. Met deze impuls richten wij ons zowel op concrete projecten als op bewustwording.

Midden-Drenthe energie neutrale gemeente

U heeft als gemeenteraad in juli een motie aangenomen. Daarin spreekt u uit om ernaar te streven Midden-Drenthe energie neutraal te maken. Samen met inwoners, bedrijven en instanties gaan we aan de slag om te kijken hoe we dit kunnen realiseren. De eerste stap hierin is het opstellen van een plan van aanpak. We zullen u nog dit jaar over de voortgang informeren, zoals u in de motie heeft uitgesproken.

Concrete activiteiten

Per programma noemen we als voorbeeld enkele activiteiten die we uitvoeren.

- Energierenovatie als banenmotor

We zijn begin dit jaar het project Woon Bewust gestart. Particuliere woningeigenaren kunnen een gratis energiescan /advies van de gemeente ontvangen. Er zijn dit jaar 200 beschikbaar, 150 inwoners hebben aan een voorlichtingsbijeenkomst meegedaan

Dit najaar ronden we de energiebesparende maatregelen voor dorpshuizen en sportaccommodaties grotendeels af.

- Nieuwe energie

Het budget van ruim € 150.000 voor zonnelingen is volledig benut. We hebben tot medio augustus 15 verzoeken van particuliere zonnepanelen initiatieven in behandeling genomen. We werken aan de ontwikkeling van het zonnepanelenpark Leemdijk. Verder gaan we een traject starten om dorpshuizen te faciliteren in de aanschaf van zonnepanelen.

- Fairtrade

In het voorjaar hebben we meegedaan aan de landelijke fairtrade week. In het najaar doen we dat opnieuw. We hebben een lespakket fairtrade aangeboden aan de scholen. Daarnaast gaan we de fairtrade titel aanvragen, eind dit jaar of begin volgend jaar.

- Groene mobiliteit

We maken sinds dit jaar voor het gemeentelijk wagenpark gebruik van GTL, een schone synthetische vorm van diesel. We doen samen met de provincie onderzoek naar de mogelijkheid van extra laadpunten voor elektrische voertuigen.

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)

De voorjaarsnota van de RUD geeft aan dat de uitvoering van het jaarprogramma voor 2017 en de doorontwikkeling van de organisatie niet haalbaar zijn binnen de begroting van 2017. De RUD schat haar begrotingstekort op dit moment in op ongeveer € 450.000, waarbij nog geen rekening is gehouden met de kosten voor de doorontwikkeling van de organisatie. De RUD verwacht dat het tekort nog verder oploopt.

Het tekort heeft volgens de RUD niet alleen een incidenteel, maar ook een structureel karakter. Dit betekent dat de begrote bijdrage aan de RUD voor 2017 en opvolgende jaren waarschijnlijk niet toereikend is.

In opdracht van de RUD onderzoekt een extern bureau de oorzaken van het begrotingstekort. Het onderzoek zal moeten leiden tot een maatregelenpakket, om het tekort tot een minimum te beperken en herhaling te voorkomen.

Het onderzoeksrapport zal in het vierde kwartaal van 2017 worden opgeleverd.

Afhankelijk van de resultaten van het onderzoek zal de RUD met een voorstel tot een wijziging van de begroting 2017, inclusief aangepaste meerjarenbegroting, komen.

We staan als college op het standpunt dat we volledig inzicht in de oorzaken van deze onverwachte kostenstijgingen willen. Daarnaast gaan we ervan uit dat de RUD zich maximaal inspant om de tegenvallers door eigen maatregelen op te vangen.

Afval

Wij informeren u periodiek over de resultaten van het nieuwe afvalbeleid. Daarom volstaan we hier met een korte toelichting.

De hoeveelheid restafval is door de gescheiden inzameling van PMD (plastic, metalen verpakkingen en drinkkarton) en het niet meer inzamelen van bedrijfsafval met een extra grijze container fors gedaald. Voor de overige afvalstromen is sprake van een lichte toename. We constateren daarnaast dat het scheidingspercentage substantieel is toegenomen.

Punt van aandacht is de kwaliteit van het PMD. Voor onze inwoners blijkt het niet eenvoudig te bepalen wat wel en niet in de oranje container moet. Dit probleem, dat zich overigens landelijk voordoet, pakken we aan met intensieve voorlichting. De oranje containers zijn nu ook voorzien van een sticker met informatie wat er wel en niet in moet.

We gaan nog niet per 1 januari 2018 over op tariefdifferentiatie. Het container management systeem levert daarvoor nu nog te beperkt managementinformatie op. Ook de problemen met de inzameling van PMD spelen daarin een rol.

Groot onderhoud vijvers

Begin 2017 zijn we een groot onderhoudsproject in en nabij de vijvers De Made en 't Spiek in Beilen gestart. Hierbij zijn de vijvers gebaggerd en de oevers opnieuw ingericht. Het grootste deel van de werkzaamheden is inmiddels met succes uitgevoerd.

Een resterend deel van het project is het herstel van het aanliggende groen. In het najaar gaan we hier verdere voorstellen voor ontwikkelen, samen met de bewoners.

Als afsluiting van het project hebben we samen met het waterschap Drents Overijsselse Delta een feestelijke opening en een educatieve middag voor de kinderen in de wijk georganiseerd.

In Beilen zijn meer vijvers waar groot onderhoud uitgevoerd moet worden. De vijver Pinksterbloem met omliggende watergangen is de eerstvolgende die we gaan voorbereiden. We verwachten begin volgend jaar daarvoor eerst een baggerplan aan u als raad voor te leggen.

Waterenquête

Op gebied van water, riolering, drinkwater en klimaatadaptatie bereiden we een enquête voor de inwoners van de gemeente voor. Hierin werken we samen met het waterschap Drents Overijsselse Delta en de Waterleidingmaatschappij Drenthe. De enquête bieden we dit najaar online aan aan de inwoners van Midden-Drenthe. Over de resultaten zullen wij u als raad informeren.

4.6 Openbare ruimte

Groen

We hebben het opwaarderen van het gebied achter de Schapendrift afgerond. Op 20 mei is dit project afgerond met een feestelijke opening. De houtwallen, het water en de bloemenweides geven het gebied een mooie uitstraling. In het gebied is er op diverse manieren rekening gehouden met bijen. Op informatiepanelen is informatie over het gebied en over de bijen te vinden. Het pad door het gebied is een veelgebruikte route geworden.

Omgeving Fietscrossbaan Smilde

Buurtbewoners hebben bij de inspraak voor de fietscrossbaan ook wensen ingebracht voor de rest van het terrein. Dit najaar gaan we plannen uitwerken voor verbeteringen op en rond het evenemententerrein Smilde. Het gaat dan bijvoorbeeld om het sociaal veiliger maken van de langzaamverkeerroute vanuit de Molenwijk door het bos achter het evenemententerrein. Ook is de stroomvoorziening voor het evenemententerrein aan vernieuwing toe. Ook dit plan wordt samen met buurtbewoners gemaakt.

Ecologische bermen

Als uitvoering van het groenbeleidsplan beheren we op diverse plekken de bermen binnen de bebouwde kom ecologisch. Dit voeren we geleidelijk op meer plekken in. Ook hebben we hier en daar grasvelden verschaald en ingezaaid met bloemenmengsels.

Witteveen

Het nieuwbouwplan Witteveen wordt woonrijp gemaakt. Samen met bewoners hebben we nagedacht over de inrichting van de openbare ruimte. De bestrating en het groen zullen volgens de planning eind 2017 gereed zijn.

Nieuw beleid onderhoud Wegen en Bruggen

In juni 2017 heeft u het nieuwe beleid “Midden-Drenthe op de goede weg! – Beleid onderhoud Wegen en Bruggen 2018 – 2028” vastgesteld. We zijn nu bezig om dit beleid te vertalen naar concrete programma's en projecten, zodat we in 2018 daadwerkelijk kunnen starten met de uitvoering.

Bij het Westerborkerveld zullen we als proef in 2017 al een aantal passeerhavens realiseren.

Evaluatie/actualisatie GVVP

Het huidige Gemeentelijk Verkeer- en VervoerPlan (GVVP) is eind 2012 vastgesteld en heeft een looptijd van 2012 tot en met 2020. Het plan is nu dus ruim vier jaar van kracht.

Om het plan up to date te houden is het belangrijk om nu te evalueren en het plan te actualiseren.

Dit betekent dat het GVVP 2012-2020 nog steeds van kracht blijft, maar op punten wordt bijgestuurd en aangepast aan de huidige actualiteit. De evaluatie/actualisatie is in maart 2017 opiniërend in de commissie Ruimte en Groen behandeld. Speerpunten in de actualisatie zijn 30 en 60 km/u-gebieden, stevig inzetten op het fietsen en de veranderende mobiliteit van de samenleving. In het najaar leggen wij de definitieve actualisatie van het GVVP ter besluitvorming aan u voor.

Fietspaden

De te realiseren fietspaden De Mussels, Beilen-Hijken en langs de stille kant van het Oranjekanaal maken we dit najaar bestekgereed. De aanbestedingen en gunningen zijn dan eind dit jaar. Mogelijk kunnen we nog dit jaar een begin met de uitvoering maken. De afronding voorzien we in 2018.

Omgeving VAMberg

De provincie geeft aan het (recreatieve) fietsen een impuls gegeven door de VAM-berg open te stellen. Dit heeft uiteraard ook effect op de omgeving en onze wegen en (fiets)paden. In samenwerking met de provincie en in samenspraak met de omgeving bekijken wij welke aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. De provincie neemt hierbij de grootste investeringen voor haar rekening. We gaan ervan uit dat we ook als gemeente de komende periode voor de afweging komen te staan om een financiële bijdrage aan de plannen te leveren.

Van Weezelplein Westerbork

De herinrichting van het Van Weezelplein in Westerbork is volop in uitvoering. Afronding van dit project vindt in 2018 plaats. Daarop volgend starten we met de herinrichting van het oost-west-tracé (Oosteinde-Hoofdstraat-Westeinde). De voorbereidingen en planvorming hiervoor zijn in volle gang. Dit tracé is een minder complex project dan het Van Weezelplein, waardoor minder kans is op tegenvallers. We kunnen het echter niet helemaal uitsluiten, bijvoorbeeld als we bodemvervuiling constateren.

Brandenweg

De reconstructie van de Brandenweg is op één punt na gereed: de aanpassing van de T-splitsing met de Tilbrugstraat. Met de grondeigenaar hebben we in principe een akkoord, dus we verwachten op korte termijn het totale project af te kunnen ronden. Deze werkzaamheden stemmen we af op de werkzaamheden in het centrum van Westerbork, zodat de overlast door (extra) wegafsluitingen tot een minimum beperkt blijft.

4.7 Vrije tijd

LEADER Zuidwest Drenthe

Het Europese subsidieprogramma LEADER stimuleert de regionale ontwikkeling. We maken van dat programma gebruik via regionale samenwerking in Zuidwest-Drenthe. Daarbij ligt de focus op een kwalitatieve verbetering van de vrijetijdseconomie.

Er zijn in de regio al diverse leaderprojecten opgestart. Inmiddels hebben we voor één project uit onze gemeente een subsidietoezegging gehad: Camping De Reeënwissel in Hoogersmilde krijgt meer variatie in de accommodaties en wordt bijvoorbeeld ook geschikt gemaakt voor campers. Daarnaast breidt de camping de speel – en eetgelegenheid uit, zodat het ook voor dagjesmensen aantrekkelijk wordt om er naartoe te gaan. In het receptiegebouw is ook een deel ingericht als bezoekerscentrum voor het Nationale Park Drents-Friese Wold. Daarnaast hebben we als gemeenten in de regio samen een project aangevraagd. Dat project gaat onder andere over fiets- en wandelpaden en het opzetten van grootschalige evenementen.

Koersnotitie Vrijetijdseconomie

De vrijetijdsector is in Drenthe een belangrijke economische speler. Zo zorgt de sector voor meer dan 1 miljard aan bestedingen en ruim 14.000 banen in de provincie. Ook voor Midden-Drenthe is de sector van groot economisch belang.

Momenteel zijn we bezig om een koersnotitie Vrijetijdseconomie te ontwikkelen. Samen met de Vereniging Toeristisch Recreatief Belang (VTRB) zijn we een traject gestart waarbij we alle belanghebbenden hebben uitgenodigd om mee te denken. Inmiddels ligt er een conceptnotitie Vrijetijdseconomie die we nu met de sector bespreken.

Wandelknooppuntennetwerk

U heeft als gemeenteraad eerder al ingestemd met het plan om een wandelknooppuntennetwerk in Midden-Drenthe te realiseren. Veel ondernemers in de sector omarmen deze wens. U heeft als raad € 100.000 beschikbaar gesteld voor fase 1 van het netwerk. De provincie zorgt voor cofinanciering met een bedrag van € 30.000. Momenteel zijn we met een werkgroep fase 1 verder uit aan het werken. De verwachting is dat we begin 2018 kunnen starten met de aanleg.

Onderzoek identiteit en imago Orvelte

Samen met belanghebbenden uit Orvelte werken we aan een Masterplan 2025 voor het dorp. Hiervoor hebben we onder andere een dorpsbijeenkomst georganiseerd waar inwoners en ondernemers veel input hebben geleverd. Naast dat we de mensen uit het dorp benaderen voor het masterplan, willen we ook de mening van de (potentiële) bezoeker van het dorp weten.

Hiervoor heeft de werkgroep een onderzoek laten starten naar de identiteit en het imago van het dorp. Met dit onderzoek willen we de trends in beeld krijgen en een advies krijgen hoe het dorp toekomstbestendig wordt.

Vitale vakantieparken Drenthe

Het Recreatieschap en de provincie ondernemen samen met de belanghebbenden initiatieven om te zorgen voor vitale vakantieparken in Drenthe. Hier ligt ook een relatie met de brede problematiek op recreatieterreinen. Een notitie hiervoor is opiniërend behandeld in de raadscommissie Algemeen Bestuur.

De resultaten van de uit te voeren vitaliteitsscan kunnen als input dienen voor het gesprek met de recreatieondernemers, de verenigingen van eigenaren, beheerders e.d. over de toekomst van de recreatieterreinen. Het is onze opzet om op deze manier samen met de sector het toekomstperspectief te bepalen.

Fietsen op de VAM-berg

Fietsen op de VAM-berg is een nieuw project, geïnitieerd door de provincie. De provincie verkent de mogelijkheden om een eerste uitdagende fietsroute op de VAM-berg aan te leggen voor de sportieve fietser. Daarnaast bekijken we de mogelijkheid voor wandelpaden.

Het project is opgedeeld in meerdere fases waarbij het de bedoeling is dat de VAM-berg uiteindelijk een belangrijke recreatie- en sportattractie in Drenthe gaat worden.

Masterplan Fochteloërveen

Het Fochteloërveen is een uniek natuurgebied op de grens van de provincies Drenthe en Friesland. Het is nodig ook in de toekomst het Fochteloërveen te beschermen. Daarnaast kan het gebied beter toegankelijk worden voor de recreant. Voor deze ontwikkelingen is een goede visie op recreatie voor het Fochteloërveen noodzakelijk. Daarom hebben diverse partijen het initiatief genomen om te komen tot een recreatieplan (naast de Natuurvisie 2009-2029). Dit recreatieplan zal zowel randvoorwaarden als een maatregelenplan gaan bevatten. Onderdeel van deze plannen is de aanleg van het fietspad De Zeven Blokken, waarin we ook zoveel mogelijk gezamenlijke met onze partners optrekken.

Culturele gemeente

We hebben onze gemeente als culturele gemeente bij de provincie aangemeld. We werken er aan om samen met de culturele sector eind januari 2018 een plan klaar te hebben. Voor de uitvoering is een bestedingswens meegenomen in de conceptbegroting 2018.

Sportpark Noord-West

Met de verenigingen hebben we inmiddels veel gesprekken gevoerd en van beide kanten wordt er veel voorbereidend werk verricht voor de renovatie. De bedoeling is om dit najaar een definitief besluit te nemen zodat we volgend jaar aan de slag kunnen.

Binnensport

In hoofdstuk 1 hebben we een toelichting gegevens op de structurele aanpassing van het budget voor Binnensport.

4.8 Zorg en welzijn

Sociaal domein

We hebben als gemeente in de uitvoering van de nieuwe taken in het sociaal domein gekozen voor het principe van de zachte landing. Dat betekent dat goede zorg voor inwoners altijd vóór gaat en dat we er alles aan doen om niemand tussen wal en schip te laten komen.

Op basis van tevredenheidsonderzoeken WMO en de aantallen bezwaren en klachten, hebben we de stellige indruk dat we aan dat uitgangspunt goede invulling geven.

Voor de financiën geldt, zoals we eerder in deze najaarsnota hebben aangegeven, dat we met de nodige voorbehouden verwachten dat er geen sprake zal zijn van een aanzienlijk tekort of overschot op de transities in het sociaal domein. De extra subsidie voor de welzijnsstichting hebben we aan het begin van de najaarsnota toegelicht.

In de volgende vier-maanden-monitor transities zullen we u informeren over de situatie op dat moment.

Hieronder gaan we op de WMO en de Jeugdzorg nader in. Over de kosten van de re-integratie (Participatiewet) zijn hier geen bijzonderheden te melden.

WMO

Op basis van de huidige gegevens verwachting wij een voordeel op de WMO van circa € 400.000. In vergelijking tot 2016 blijft er minder geld over bij de WMO. Dat wordt vooral verklaard door de volgende zaken:

- Er is minder rijksbudget beschikbaar.
- U heeft dit jaar WMO-middelen beschikbaar gesteld voor uitvoeringskosten (personeel).
- De inkomsten uit eigen bijdragen zijn lager.
- U heeft als raad de bezuiniging op huishoudelijke hulp ongedaan gemaakt.
- De nieuwe inkoopmethodiek leidt tot hogere kosten. Daarin komt ook naar voren dat we binnen die nieuwe systematiek zorgaanbieders redelijke prijzen betalen.
- Het overschot op de kosten van Beschermd Wonen is lager.

In de doorrekening over 2017 zit nog een aantal onzekerheden die ertoe kunnen leiden dat het saldo uiteindelijk gunstiger uitpakt. Dat kunnen we nu nog niet op een bedrag inschatten.

Verder verwachten we dat we vanuit de Centrumgemeente Assen een bedrag terug gaan ontvangen uit het budget Beschermd Wonen. Dat gaat waarschijnlijk om ruim € 200.000.

Dit betekent per saldo een totaal voordeel van circa € 600.000 op de WMO, met de genoemde voorbehouden.

Jeugdzorg

Het maken van een prognose voor jeugdzorg, en dan met name voor zorg in natura, is op dit moment niet eenvoudig. Dat heeft voor een deel te maken met de systematiek van onze eigen administratie. Dat hebben we eerder in deze najaarsnota al toegelicht. Daarnaast hebben ook zorgaanbieders te maken met het inregelen van hun administratie, onder andere omdat we per 1 januari 2017 op een andere manier werken. Tot slot kan één extra indicatie voor dure zorg de uitgaven al weer wezenlijk beïnvloeden. Dat laatste zal overigens altijd het geval blijven.

Op basis van de beschikbare gegevens verwachten wij, met al deze voorbehouden, dat er per saldo een tekort van circa € 600.000 ontstaat op Jeugdzorg.

Binnen de verschillende onderdelen van de jeugdzorg varieert dit sterk:

- Op de zorg in natura verwachten we een tekort van circa € 1 miljoen.
- Op de kosten van PGB's zou een klein voordeel kunnen ontstaan.
- De bovenregionale jeugdzorg levert naar verwachting een voordeel op € 0.4 miljoen.

Ook hierover verwachten we in de volgende vier-maanden-monitor meer te kunnen melden.

4.9 Algemene middelen en bedrijfsvoering

Effecten meicirculaire gemeentefonds

Hier zetten we de effecten van de meicirculaire 2017 op een rij.

De afwikkeling van 2016 levert een klein voordeel op. Dat komt vooral doordat de rijksuitgaven hoger zijn dan we bij de decembercirculaire 2016 hadden verwacht. Hierdoor kan ook het in de jaarrekening opgenomen bedrag (transitoria) van € 281.500 komen te vervallen.

Door de structurele doorwerking van de hogere rijksuitgaven van 2016 kan ook de opgenomen taakstelling van € 281.500 in 2017 vervallen.

Het jaar 2017 levert een exploitatievoordeel op. Hiertegenover staan hogere pensioenpremies ABP, hogere lasten door CAO-ontwikkelingen en hogere inflatiekosten.

De posten uit het gemeentefonds die betrekking hebben op het sociaal domein, op Gezond in de stad, op armoedebestrijding, op de verhoogde asielinstroom (partieel effect) en op participatie en integratie zijn neutraal verwerkt. Dit betekent dat dezelfde bedragen als mutaties in het gemeentefonds ook verwerkt zijn in de betreffende exploitatiebudgetten.

Belastingen en gegevensbeheer WOZ, BAG en BGT

Bezwaarafhandeling

Het aantal bezwaren tegen de vastgestelde WOZ-waarden en aanslagen gemeentelijke belastingen komt overeen met voorgaand jaar. Onze klanten maken opnieuw veel gebruik van de telefonische reactiemogelijkheid voorafgaande aan een formele bezwaarprocedure.

Wat betreft bezwaren door no-cure-no-pay bedrijven: het aantal is ongeveer gelijk aan voorgaand jaar. Hierbij is wel sprake van een verschuiving van woningen naar niet-woningen. De verwachting is dat alle bezwaren binnen de wettelijke termijn worden afgehandeld.

Herwaardering

De WOZ-waardebepaling voor 2018 met waardepeildatum 1 januari 2017 verloopt volgens planning.

Kwijtschelding

Het aantal verzoeken om kwijtschelding is ongeveer 40 hoger dan vorig jaar, dat komt overeen met een stijging van 6%. Met name het aantal toekenningen via toetsing door het Landelijk inlichtingenbureau is gestegen. Het budget zal met ongeveer € 20.000 worden overschreden. Dit verloopt budgettair neutraal, omdat dit onderdeel is van de totale opbrengsten en kostendekking afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Het waterschap hanteert lagere normen dan de maximaal toegestane, zoals die voor de gemeentelijke belastingen gelden. Dit leidt soms tot vragen van aanvragers om kwijtschelding.

Basisregistraties

We hebben als gemeente een taak in verschillende zogeheten basisregistraties, zoals de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT).

Omdat er steeds meer zonder vergunning ge/verbouwd kan worden, hebben we meer informatie via luchtfoto's nodig.

We voeren de werkzaamheden voor de verschillende registraties zoveel mogelijk integraal uit, zodat de gegevens ook in de WOZ-administratie kloppend en bruikbaar zijn.

Dit najaar vindt er weer een audit op de BAG plaats.

We verwachten eind dit jaar op orde te zijn met onze werkzaamheden voor de BGT.